

RASKE

	1	2						3
		4		1	3			
			4	5	6			
	6			7				8
	3							4
	7			9				1
			9	4	2			
			8	6				7
9							5	6

KESKLINE

	8		2		6		3	
1								8
		5					6	
5		8	4		1	3		7
7			5	6	3			1
6		3	7		8	5		4
		4				8		
9								3
	7		1		4			2

Sudokud koostas: Joanna Liisa Orav 5 b

Juku tuleb koolist pahas tujus ja kurdab isale: "Õpetaja ütles, et mul on halb käekiri, aga vaata milline käekiri tal endal on - kõik neljad näevad välja nagu ühed!"

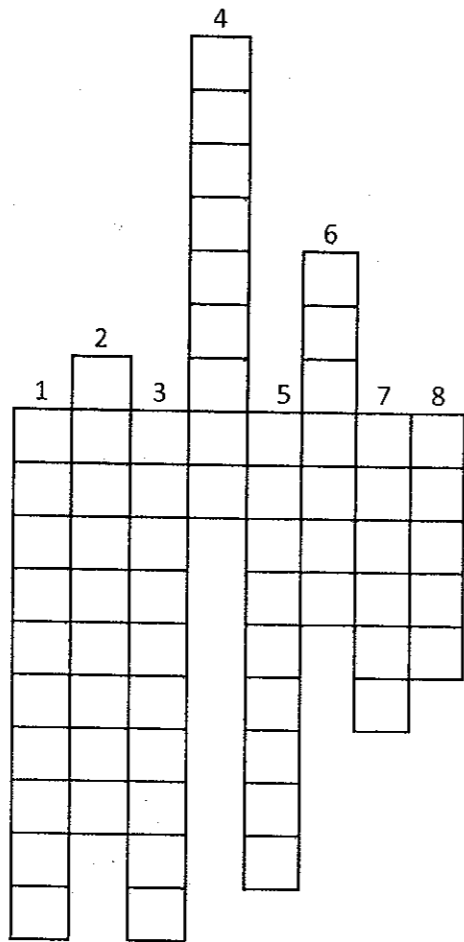
*****

"Juku, miks on sul kontrolltöös pinginaabriga samad vead?" "Sellepärast, et meil on üks ja sama õpetaja."

*****

Samanta Mihhailova, 5 b

Koolipasuna toimetaja: Joanna Liisa Orav, Netty Raud, Brity Klaas, Mirell Karuks, Ellise Talts, Krister Narbekov, Sandra Siinmaa, Samanta Mihhailova, Gerli Lehemets

1. Loom, kes veab jõuluvana saani?
2. Vana aja jõulude maskottloom?
3. Jõulupuu kaunistused?
4. Jõulud inglise keeles?
5. Jõuluaja maius?
6. Jõuluvana elukoht?
7. Inglismaal söödav lind?
8. Okaspuu, mis tuuakse jõulude ajal tuppa?

Ristsõna koostanud:
Ellise Talts, 4a

"Raamat kooliraamatukokku"

Jõulu aeg on heategude aeg, ka meie kõik koos saame heategusid teha. Kooliraamatukogus toimus detsembrikuus heategvusüritus "Raamat kooliraamatukokku", mille käigus klassidel oli võimalus kinkida raamatukogule üks uus raamat. Suured tänud kõikidele klassidele, kes võtsid üritusest osa: 4a, 4b, 5a, 5b, 6a, 8a, 8b ja kõigile õpetajatele. Kooliraamatukogu rikastus järgmiste raamatute võrra:

- H. Künnapas "Lõpupidu"
- M. Harju "Talvehullus"
- L. Sachar "Pahupidikooli isemoodi lood"
- S. Collins "Lahvatab leek"
- L.J. Smith "Vampiiripäevikud: Võitlus"
- S. Meyer "Keha"
- I. Linna soovitab "Mälumängud lastele"
- K. Priilinn "Mustlasplikad"
- P. Stewart "Teispool süvalaant"
- R. Hammond "Kas tunned jõudu?"

Lugemisrõõmu kõigile!

Nr. 39

Paikuse Põhikooli ajaleht

detsember 2011

Hind 0.15

Minu kool

Hommikul ma ärkan üles, panen riide, kammin pea. Number viisteist buss siis läheb, koolimajja tõttan sealt.

Uksel juba Heli lahke, hüüab tere hommikust! Mina hüüan talle vastu, samamoodi hommikut!

Kell siis karjub, hüüab tundi, treppe palju ootab ees. Mina jooksen ruttu, ruttu, sest, kes essa, see on mees.

Õpetaja klassis juba, ees meid ootab ingliskeel. Kuigi vahetund on mõnna, lihtsam kõigist eesti keel.

Siis kui tunnid läbi saavad, riide panen rutuga. Valla buss mind ootab juba, kodus loen ja jutustan.

Ristemari Reile 3 b
Palju õnne Paikuse Põhikool!

Sisukord	
Aastalõpu mõtteid	1
Järjejutt	2
Lemmikloom	2
Uues koolis	3
Tõusev täht	3
Vägivald	3
Omalooming, jõulud	4
Saame tuttavaks	4
Jubejutt	5
Loch Nessie koletis	5
9 kl. õppereisil	5
Sudokud, naljad	6
Ristsõna, tänud	6

Aastalõpu mõtteid!

Märkamatu on lõppemas 1. poolaasta. Vabariigi hariduselus on ootamas suured muudatused. Kindel aga on, et Paikuse kooli ei ähvarda enamuse koolide mure – õpilaste puudus. Valla toel oleme suutnud ehitada üles kaasaegsete õpi- ja õpetamistingimustele vastava kooli, kus tõsisem probleem on ruumipuudus. Käesolevast aastast oleme vabariigi suurim maapõhikool ja õpilaste arv näitab ka tulevikus kasvutendentsi. Käes on ka kooli uue arengukava koostamine. Arengukava koostamisel oli võimalus kaasa lüüa ka õpilastel. Meeldiv on tõdeda, et ka õpilasesindus on aktiivselt koolielu probleemide lahendamisele pühendunud.

Allpool mõned näited õpilaste poolt esitatud nägemusest:
MEELDIB:

Arvutiklass ja -tund, kooli hümn, staadion, vald teeb meile väljakoolisöök tasuta, ei pea koolivormi kandma, koolisisesed üritused, puhas kool, enamuse õpetajaid on sõbralikud ja toredad, mõtterallid, saab vahetundides juua vett, tugev õppimistase, hea söök, klassi ekskursioonid.

EI MEELDI:

Pole puhvetit, kehalise ja arvuti tunde liiga vähe, kalasupp, koolis pole käinud narkoer, kohati on toidud rasvased, vahel on liiga palju õppida, liiga kitsad koridorid.

Tänaseks on üks puudujääk kõrvaldatud – kooli on külastanud ka narkoerad. Politseinike sisenemisel kahvatus nii mõnigi õpilane, kuid õnneks lahkusid koerad „tühjade kätega“ - narkootilisi aineid ei leitud.

Igapäevaselt aga näeme, et nii mõnelgi koolipoisil on kaasas õppetöök mittevajalikke asju – välgumihkleid, palle, oleme leidnud tühje nuuskutubaka karpe. Samas on puudu sageli õpik või töövihik ja viimasel kontrollimisel puudus helkur 45 õpilasel. See on koht, kus ka vanemad saavad kaasa aidata kooli sisekorra nõuete täitmisele.

Detsember on ka kooli sünnipäeva kuu. Parimaks kingituseks on hea tunnistus, aga see sõltub eelkõige õpilase pingutusest.

Soovin rahulikku saabuva jõule ja ilusat talvist koolivaheaega!

Paikuse Põhikooli direktor Aare Külaots

Järjejutt raamatust "Haumeaania sõda ja koletis Neptuunilt" 1. osa Draakoni muna

Oli kevadine aeg. Lindude lauluga oli saabunud viimane koolipäev. Mia istus oma toas ja luges raamatut. Järsku ta kuulis, et keegi jooksis aiast ja seejärel uksepauku ning trepil müdinat. Mia tõusis voodilt ja sammus ukse juurde ning piilus uksepraost. See oli ta vend Charlie koos oma klassivenna Seppeliga. Poisid jooksid Charlie tuppa ja panid ukse pauguga kinni. Mia imestas, et miks nad küll tormates siia tulid. Ta läks jooksupäev peegli juurde ning kohendas oma lühikest, ruudulist seelikut ja pluusi, mis oli ta koolivorm. Oma pikkadest, heblondidest juustest lasi ta paar korda kammiga läbi ja sättis need hobusepatsi. Mia astus oma toast vaikselt välja ja sammus Charlie toa ukse juurde ning koputas vaikselt uksele, kuid piisavalt kõvasti, et poisid seda kuuleks. Peagi uks avanes ja avajaks oli Seppel, kes vaatas oma pruunide silmade ja pruunide lühikeste juustega, Miale rõõmsalt otsa: "Tule sisse!". Mia punastas veidi, kuna talle meeldis Seppel. Mia astus oma venna tuppa ja kõndis oma venna juurde, kes lõusatas voodil. Oma ebatavaliste hallide juustega ja siniste silmadega, uuris ta mingit raamatut. "Charlie, miks te joostes koju tulite ja mis raamat see on?" küsis Mia venda vaadates. Charlie vaatas Miale veidi tüdinud näoga otsa ja vastas: "Me jooksimise, sest Egon ja tema kamp ajasid meid taga." Mia vaatab üllatunud näoga venda: "Kas see poiss, kes käib 7.klassis?"

"Jah. Me isegi ei tea, miks ta hakkas meid taga ajama," vastas Seppel Miale veidi vihaselt ning kõndis tema kõrvale. Mia oli veidi ehmunud Seppeli viha nähes, kuid kogus ennast kiiresti ja esitas vennale jällegi sama küsimuse: "Aga mis raamat see ikkagi on?"

Seppel manas näole naeratuse ja vaatas Miale otsa: "See on minu vana-vanaisa raamat, see räägib lohedest ja draakonitest, kes siin 150.aastat tagasi elasid." Mia noogutas nõusolevalt pead ja istus venna kõrvale voodisse, et raamatule pilk peale visata. Kuid Charlie pani selle vana, paksu, nahkaantega raamatu pauguga kinni, nii et Seppel võpatas ning Mia itsitas Seppeli üle. Kui Mia oli lõpetanud itsitamise, tõusis ta voodilt ja sammus ukse juurde ning ukse juures ta seisatas. Ta pööras pea poiste suunas ja vaatas poisse: "Ma lähen õue. Keegi viitsib kaasa tulla?"

"Ma tulen," vastas Seppel vaikselt ja sammus rahulikult Mia juurde.

Charlie tõstis korra pilgu raamatult Miale ja vastas aeglaselt: "Ma ei tule. Ma veel vaatan seda raamatut natuke." Mia ainult ohkas selle peale ja väljus venna toast, tema kannul Seppel. Nad läksid trepist alla ja panid jalatsid jalga.

Seppel vaatas Mia poole: "Mida me õues teeme?"

Mia jäi hetkeks mõttesse: "Hmmm... ma pean kanalas ära käima ja munad ära korjama."

Sandra Siinmaa, 6 b

Lemmikloom "Deegu"

Deegu kerepikkus on 15 cm, pikkus koos sabaga 25 cm. Deegud on armsad ja erakordselt intelligentsed loomad, kuid Eestis suhteliselt vähe levinud. Mujal maailmas kasvatatakse deegusid kodus edukalt juba mitmeid aastaid. Deegu on meeldiva ja sõbraliku iseloomuga lemmikloom, meenu-tades väliselt veidi liivahiirt, kuid on tollest suurem. Mõned mainivad ka tema välist sarnasust tsintsiljaga. Deegu on aktiivne ja väga uudishimulik. Ta peab kindlasti kõik asjad järgi nuuskima ja oma hambaga järgi proovima. Deegu harjub kergesti ka inimesega. Võõrastesse suhtub deegu vägagi ettevaatlikult ja nuusivad teda ühtelugu, kuni on kindlad, et võõras ei kujuta endast ohtu.

Brity Klaas, 5 a

Koidulauliku valgel

Detsembri alguses peeti Pärnumaa Koidulauliku konkursi. Meie kooli esindas Julia Laidvee 5.b kl., kes oli eelnevalt võitnud kooli konkursil. Esitada tuli L. Koidula ja P.- E. Rummo luulet. Julia esitus võlus žüriid ja ta sai eriauhinna. Palju õnne!

Õpetaja Sirje Tuulemäe

"Õudne jutt"

Elas kord üks tüdruk nimega Anna. Ühel päeval kutsusid Kaileen ja Anni teda välja "koera mängima". Nad hakkasid mängima metsa ääres. Kaileen viskas palli kogemata metsa. Anna pidi sellele järele minema. Ta otsustas, et ta jookseb, kuna mets nägi päris õudne välja. Ta nägi ilusat kollast palli. Anna võttis palli endale kätte. Äkitselt kukkusid tal prillid eest, ta võttis need üles. Järsku hakkasid tema silmade ette tekki-ma valged laigud mis lähenesid talle iga silmapilguga. Ta jooksis nuttes veel sügavamale metsa. Lõpuks kuulis ta Kaileenu ja Anni häält karjumas "Anna, ärka ülesse!" Anna tõusis püsti ja küsis, "Mis just toimus?" Kaileen siis vastas talle, et sa said palliga vastu pead ja minestasid. Anna kostis sellepeale "Ma nägin ülihirmsat und". Nad läksid ja mängisid "koera" edasi, kuid otsustasid valida parema asukoha.

Netty Raud, 5a

Moeshow 2011 võitjad

I koht - 3h mänguaega piljardiklubis „Pool8”

Helerin Lilleleht, Emely Mikhelsoo, Timandra Rand, Rosanne Rani, Epp Kuusik, Rando Aljaste, Taavi-Toomas Tärk, Kaspar Kodasma, Mikk Merila.

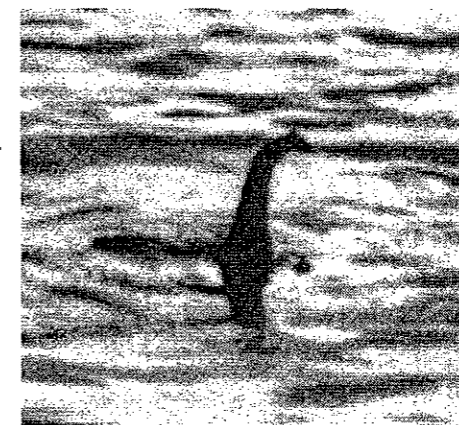
II koht - 2h mänguaega

Helen Mitrafanova, Anett-Eliise Ott, Claudia ja Jennifer Smirnov, Joosep Kalbus, Kristel Koort, Richard Klaas, Karl Erik Vohu, Ragnis Aer, Andra-Karolin Schumann, Laura Rohtlaan, Getter Killing, Hanna Lotta Tammsalu.

III koht - 1h mänguaega.

Joosep Paasik, Mattias Popp, Mihkel Mikhelson, Heleryn Kustasson, Krete Teearu, Evelin Viita, Maria Victoria Pöder. **Palju õnne!**

Loch Nessie koletis

Loch Nessie järv 37km pikk ja kuni 1,5 km lai ja järve sügavus on kuni 226 m. Järv on tuntud seal väidetavalt elava legendaarse järvekoletise Loch Nessie järgi. Loch Nessie müütilise koletise (Nessie) uurija Shine selgitab, et Loch Nessie järvel nähtud asjadel võib olla palju selgitusi. See võib olla kas mõni olend või lihtsalt lained või

siis psühholoogiline fenomen. Nii mõnegi Nessie-nägemuse saab kanda liigse viskivõime arvele, kuid siiski esimesesed Loch Nessie koletise legendid on pärit juba väga ammu ajast (aastast 565 meie aja järgi). Sellest ajast peale on Loch Nessie koletise uskujad pakkunud looma väga erinevatesse liikidesse kuuluvaks. Arvatud on, et Nessie on näiteks tuur või siis täiesti tundmatu liigi esindaja või siis viimane elus olev dinosaur.

Krister Narbekov 5 a

9. klassid käisid õppereisil

I veerandi viimasel nädalal külastasid 9. klassid Riigikogu, Bastioni käike ja Okupatsioonimuseumi. Riigikogus oli meil Riigikogu tööd ja Toompea lossi tutvustav ekskursioon. Õpilastele oli aukartustäratav siseneda hoonesse, kus võetakse vastu Eesti Vabariigi tähtsaid otsuseid ja kus võib kohata tuntud saadikuid. Riigikogu ülemiselt rõdult saime kiigata istungitesaali ja ise järele proovida, kuidas seal laua taga istumine välja tuleb. Meile esitati küsimusi ja anti uut infot Eesti Vabariigi parlamendi tööst, struktuurist ja erinevatest protseduuridest- nüüd said õpilased oma ühiskonnaõpetuse teadmiste lisa ja selgitusi. Kuulsime ka huvitavaid fakte arhitektuuri kohta ja proovisime kajaefekti.

Edasi suundusime Bastioni käikudesse, mis on nüüdseks saanud valmis. Bastioni käikudest vaatasime huvitavat õppefilmi Tallinna tekkest, läbisime ajalootemaalised käigud, kus erinevaid ajastuid ilmestavad väljapanekud ja käikude kasutusotstarve. Nii mõnigi sai teada, et käigud olid küll vanglaks, pommivarjendiks, evakuaatsioonikohaks gaasirünnaku puhul ning viimastel aastatel lihtsalt punkarite ja kodutute varjupaigaks. Bastioni käikudes oli võimalik näha Põhja-Eestile omast karstumist- kus sademetevesi lahustab lubjakivi ja tekivad stalagmiidid.

Edasi suundusime Okupatsioonimuseumi- mis on uus ja väga huvitav arhitektuuriga hoone, mille klaasist seinad sümboliseerivad vabadust. Õpilased said ülevaatliku loengu eestlastest ja meie rahvast mõjutanud sõdadest, põgenikest ja küüditamisest. Muuseumis on palju huvitavaid väljapanekuid: vangilaagrite vangikongide raudused, põgenike kohvrid läbi aastakümnete, erinevad pealtkuulamisaparaadid, erinevad sõiduvahendid.

Olles saanud uusi teadmisi ja ise oma silmaga kõike uudistanud, saavad õpilased oma teadmisi koolis kasutada ja veelgi täiendada.

Õpetaja Sirle Varkentin

Sellest õppeaastast uues koolis

Elasin Saksamaal, kus oli teistmoodi kool, kui Eestis. Seal koolis õppisid paljud välismaalased. Lapsi oli Türgist, Venemaalt, Inglismaalt ja paljudest muudest paikadest. Minu klassis õppis 24 last. Õppetöö käis loomulikult kõik saksa keeles. Saksamaal läksin kolmandasse klassi, kui gi olin kolmanda klassi lõpetanud juba Eestis. Kolmandasse uuesti pidin minema sellepärast, et keel oli mulle täiesti võõras. Keele õppimist alustasin nullist. Alguses lihtsamad asjad: mis su nimi on, minu nimi on Maria ja kust ma olen pärit. Kuna käisin koolis iga päev, sain keele selgeks juba poole aastaga.

Kool oli natuke suurem, kui Paikuse Põhikool. Koolis oli 1100 õpilast. Tunnid olid peaaegu samad nagu Eestis. Seal aga õppisin kõike saksa keeles, siin eesti keeles. Ajalugu meil tunniplaanis ei olnud. Saksamaal oli aga kohustuslik usuõpetus. Kõige suurem erinevus koolide vahel on hindamine. Seal olid hinded tagurpidi. Kui Saksamaal pandi mulle üks (1), siis Eestis tähendaks see viite (5). Saksamaal oli tavaliselt ilus ilm. Lund oli seal vähem, kui Eestis. Saksamaal on palju Alpi mägesid ning seal käivad kõik inimesed talvel suusatamas.

Maria Noormets 5 b

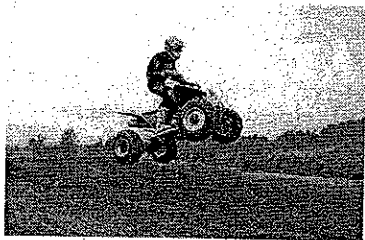
Vägivald toodab vägivalda

Igasugune vägivald laste vastu on sotsiaalne probleem, mis põhjustab tõsiseid kannatusi ohvritele ning suuri kulutusi ühiskonnale. Enamikku lastevastase vägivalda juhtumitest ei märgata, kuna see toimub enamasti koduseinte vahel ning on varjatud ja lapsed kardavad sellest rääkida ning kui nad sõandavad seda teha, siis täiskasvanud ei reageeri antud juhtumitele piisavalt. Lapse kehalisel karistamisel on väga kaugele ulatuvad negatiivsed tagajärjed. Vägivald toodab vägivalda. Kehaline karistamine mõjub halvasti emotsionaalsele arengule ning koolijõudlusele, soodustab kuritegeliku käitumise kujunemist ja ergutab uimastavate ainete kasutamist, tekitab suitsidiaalseid mõtteid ja aitab kaasa oma laste või abikaasa väärkohtlejaks kujunemisele hilisemas elus. Lapsepõlves osaks saadud vägivald põhjustab püsivat mõju isiksuse arengule, inimese tervisele ning tema heaolule ja toimetulekule. Uuringud on näidanud seost lapsepõlves kogatud või nähtud vägivalda ja hilisema vägivaldse käitumise vahel ning väärkohtlemise, kui õpitud käitumisviisi edasikandumist ühelt põlvkonnalt teisele. Eesti noorte väärkohtlemist käsitletud uuringust ilmneb, et väärkoheldud lastel esineb rohkem probleeme koolis, nad võivad muutuda agressiivseks, kalduda hälbivalt käituma ning pruukida sagedamini mõnuaineid. Seega, vähendades võimalusi langeda vägivalda ohvriks lapsepõlves, on võimalik ennetada alaealiste probleemkäitumist ja õigusrikkumisi.

Gerli Lehemets

“TÕUSEV TÄHT” - Hendrik Volmer

Hendrik Volmer 7 b klassi õpilane.

1. Millise spordialaga Sa tegeled?

Hendrik: Tegelen motokrossiga - sõidan quadracer 200 masinaklassis.

2. Millisesse klubisse kuulud?

Hendrik: Kuulun Pärnu

Motoclubisse.

3. Kui vanalt hakkasid motokrossiga tegelema?

Hendrik: 10 aastaselt

4. Kui tihti sa treenid ja kus?

Hendrik: Suvel tavaliselt 2 korda nädalas, osalen võistlustel. Sõidan Reiu karjääris ja Pärnu lennukväljal. Talvel jäärada.

5. Kes on su treener?

Hendrik: Isa juhendab.

6. Millised on su parimad saavutused?

Hendrik: Eesti motokrossi meistrivõistluste 2011 3 koht.

Eesti kestvuskrossi 2010 3 koht.

7. Millega sa veel tegeled?

Hendrik: Õppimisega

8. Millised on su tulevikuplaanid?

Hendrik: Motokrossiga edasi tegeleda.

Edu Hendrikule edaspidiseks!

Brity Klaas, 5a

Põnev raamat

M. Keränen “Salapärane lillenäppaja” - seekord peavad lapsed selgitama välja, kes varastab Suplinnas lilli just siis, kui linna oodatakse külla Soome presidenti. Nutikad lapsed seavad vargale lõksu, mille ta neelab koos konksuga. Aga see on alles salaseltsi suurima seikluse algus, sest mitte keegi ei saa aru, miks Soome presidenti tütar näib seotud vargustega.

Gerli Lehemets

Omaloomingulised luuletused

Paikuse, parim koht kus elada

Minu kodukohaks Paikuse,
ilus turvaline, vaikne.
Nalja saab siin väga palju,
laste kisa väga valju.

Kodukoht on mulle armas.
Siin mu sõbrad-tuttavad,
siin mu vanavanemad,
kõik just siin me elame.

Meie vald on kõige parem,
kõige ilusam ja vanem.
Seda teame kõik me ju,
et parim koht, kus elada, on Paikuse

Helina Nõgesmaa, 6 b

Elan Paikusel

Elan Paikusel ma,
loodus siin on ilus ja hea.
Algul lasteaias käisin,
natuke arg ma välja näisin.

Paikusel on ka kool,
aga see ei ole noor.
Iga laps teda vajab,
koolis tarkust taga ajab.

Ulakusi tehtud on,
seda ka ju vaja on.
Elu alguse saab siit,
lauldes seda lauluviit.

Kätlin Nurk, 6 b

Mina ja mu vald

See on meie väike vald,
kus tatsub iga väike tald.
Ka suuremast meil puudust pole,
sest vald meil pole ju kole.

Õhtuti vallas kumab laterna sära
ning jalutuskäigust ei ütleks ma ära.
Sellele vastaks ma kindlasti jaa
ning kell võib olla isegi hiline ka.

Koolil polegi siin viga,
kuid kuuendikel on murdeiga.
Sellega lapsevanemal probleeme,
kuid sellestki üle me saame.

Lisett Aidulo, 6 b

Saame tutvavaks - õpetaja Mait Lind

Paikuse Põhikooli ajaloo-
ja ühiskonnaõpetuse õpe-
taja

Kus Te sündisite ja kas-
vasite?

Mait Lind: *Sindis, ja
seal käisin ka koolis.*

Millised õppeained Teile
koolis kõige rohkem
meeldisid?

M.L.: *Minule meeldisid
kehaline ja ajalugu.*

Kelleks tahtsite lapsena
saada?

M.L.: *Ma tahtsin saada
sõjaväelaseks.*

Kus olete varem tööta-
nud?

M.L.: *sõjaväes*

Kuidas sattusite Paikuse
Põhikooli õpetajaks?

M.L.: *Direktor helistas
mulle ja kutsus.*

Mitme klassiga olete
Paikuse Põhikooli lõpe-
tanud?

M.L.: *Ühe klassiga*

Mis valmistab teile rõõ-
mu?

M.L.: *õpilase areng*

Mis paneb Teid muret-
sema?

M.L.: *Ühiskond peaks
kooli rohkem toetama*

Millega tegelete vabal
ajal?

M.L.: *Trenni teen*

*Edu treeningutel ja
kauneid jõule!*

Mirell Karuks, 5 a

Jõulukombeid

Jõulude, nagu ka aastavahetuse juurde kuuluvad kingitu-
sed, lahkunud esivanemate mälestamine kalmudel küünal-
de süütamisega või nende meenutamine, sugulaste ja sõp-
rade õnnitlemine kaartidega, jõulupuu, jõulukirik ja jõulu-
laulud. Viimase saja aastaga on jõuludest kujunenud suu-
red kaubanduslikud pühad, mis algavad varakult detsemb-
ri algul või juba novembri lõpul, st. adventiajal ja isegi
selle eel. Eesti jõulutoitudeks on ikka olnud verivorstid,
sült, sealiha, kartulid ja hapukapsad, küpsetatakse ka leiba.
Jõuluõhtul tuli süüa 9 kuni 12 korda või panna lauale vas-
tav arv roogasid. Rikkalikult kaetud laud oli pika paastu-
aja lõppemise märgiks, kuid ühtlasi tagatis, et uuel aastal
on külluslikult toitu. Jõulukuuski hakati kodudesse tooma
18. sajandil, seda luterlike sakslaste eeskujul. 19. sajandi
alguses oli komme linnades tuntud, ehkki mitte kõigis pe-
redes puud laste rõõmuks üles ei seatud. Samal ajal alusta-
sid jõulupuudega oma kodudes mõisnikud ja kirikuõpetajad ja need tavad hakkasid kanduma taludesse. 1863. aastal on J. W. Jannsen näinud Tartu maju säramas kuusepuudest ja küünaldest. Väljakukuuskedest vanim on teada aastast 1441: puu püstitati Tallinna keskväljakule. Talupere-
des ehiti kuuski 19. sajandil küünaldega; ka poekommide,
piparkookide ja õuntega. Jõuluvana kuju ja isik on sajan-
dite jooksul mitmel korral muutunud. Algseks kingitoo-
jaks, kellest jõuluvana kuju välja arenes, on peetud piis-
kop Püha Nikolaust. Arvatavasti hakkas jõuluvana Eesti-
maal kinke tooma 19. sajandi esimesel poolel. Eestis ha-
kati jõulukaarte saatma 1870. aastatel, arvatavasti pärast
seda, kui 1872. aasta postimäärustik lubas hakata saatma
lahtisi kaarte.

Kauneid jõule!